

ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙ В ДЕБІТОРСЬКУ ЗАБОРГОВАНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

У процесі формування фінансової стратегії підприємства необхідно чітко уявляти, що кожне підприємство формує навколо себе певне економічне середовище, яке по-своєму унікальне в кожному конкретному випадку та намагається здійснити ефективне управління щодо грошових коштів, дебіторської і кредиторської заборгованості, інвестицій тощо.

Сьогодні є актуальним вкладення в дебіторську заборгованість, що нічим принципово не відрізняються від інвестицій у виробничі потужності, земельні ділянки або цінні папери, адже воно призводить до скорочення термінів і обсягів погашення дебіторської заборгованості. Адже ке погашення її призводить до уповільнення оборотності активів, зниження загальної рентабельності функціонування, зростання безнадійних боргів та ін.

Сучасні теоретичні та методичні аспекти досліджуваної в роботі проблеми певною мірою висвітлювалися в працях вітчизняних науковців та вчених країн СНД: Бланка І. О., Теліна С. В., Бобильова А. З., Вахович І. М., Герасимчук З. В., Карбовник А. М., Колпакової Г. М., Лебедева К. М., Лігоненко Л. О., Подзе С., Савчука В. П., Сурніна О. С., Тосунян Г. А., Шохіна Є. І. Ці дослідження є вагомим внеском як в теорію, так і в практику. Водночас проблема інвестування в дебіторською заборгованістю у діяльності підприємств потребують подальшого розвитку та узагальнення з плином часу [3].

Сучасний стан економіки України призводить до постійного зростання дебіторської заборгованості і неприпустимо високого її рівня на підприємстві [4]. На наш погляд, необхідно формувати політику управління дебіторською заборгованістю з урахуванням особливостей даної організації і, як наслідок, спеціальну систему показників та виробити методику оцінки ефективності інвестицій у дебіторську заборгованість [2].

Інвестиції у дебіторську заборгованість – це грошові, майнові, інтелектуальні цінності, які вкладаються з метою поступового отримання грошових коштів за товари, роботи, послуги.

Відповідно, запропонована методика включає в себе такі етапи оцінки ефективності інвестицій у дебіторську заборгованість:

- 1) Визначення допустимого рівня дебіторської заборгованості при певній собівартості продукції.
- 2) Визначення частки змінних і постійних витрат підприємства в складі ціни на одиницю продукції.
- 3) Визначення обсягу продукції, реалізованої з наданням комерційного кредиту.

4) Визначення рівня оборотності додаткового обсягу дебіторської заборгованості.

5) Визначення рівня змінних витрат, що припадають на додаткову дебіторську заборгованість.

6) Розрахунок обсягу прибутку, необхідної для покриття витрат, пов'язаних з додатковою дебіторською заборгованістю.

7) Виявлення економічного ефекту від інвестицій у дебіторську заборгованість [1].

За допомогою даної методики можна розрахувати, в якому обсязі підприємство може дозволити собі збільшити надання комерційного кредиту з урахуванням отриманих фінансових результатів, а також наскільки додатковий прибуток від інвестицій грошових коштів в дебіторську заборгованість покриває витрати по утриманню додаткової дебіторської заборгованості. У разі, якщо обсяг додаткового прибутку недостатній для покриття всіх витрат, пов'язаних з утворенням додаткової дебіторської заборгованості, підприємство повинно відмовитись від додаткового комерційного кредитування, навіть якщо майбутній обсяг дебіторської заборгованості не перевищує необхідний рівень інвестицій у дебіторську заборгованість.

Отже, запропонована методика визначення ефективності інвестицій у дебіторську заборгованість дозволяє компанії розрахувати допустимий обсяг грошових коштів, інвестований в дебіторську заборгованість, з тим, щоб вчасно коректувати кредитну політику компанії. Розрахунок суми грошових коштів, інвестованих у дебіторську заборгованість може бути свого роду індикатором того, наскільки ефективно ведеться робота по управлінню дебіторською заборгованістю: якщо рівень дебіторської заборгованості менше або дорівнює розрахунковому значенню, значить, контроль над дебіторською заборгованістю здійснюється вірно.

Література:

1. Войко А. В. *Управление дебиторской задолженностью* : канд. економ. наук : спец. 08.00.10 «Финансы, денежное обращение и кредит» / А. В. Войко. – Москва, 2003. – С. 173.

2. Миронюк В. О. *Сучасні методи управління дебіторською заборгованістю підприємств* / В. О. Миронюк // *Вісник економіки транспорту і промисловості*. - № 26. - 2010. - С. 97 - 99.

3. Николаев И. *Дебиторская задолженность как объект инвестиций* / И. Николаев // *Консультант*. – 2005. – № 21. – С. 34 – 35.

4. Телін М. В. *Управління дебіторською заборгованістю в сучасних умовах господарювання* / М. В. Телін // *Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності*. – 2011. – С. 102 – 107.